

Ansambel Kodukolle oma 20. aastapäeval. ELLEN MAISTE foto

Ansambel Kodukolle 20

Asta Mustallikas

Kakskümmend aastat ühe ansambli tegevust on küllalt tähelepanuväärne iga. Eriline on ka see, et ansambli liikmed on kõik ületanud ammu n nuldse nooruse lävepaku. Ometi jätkub kõigil lusti ja rõõmsat meelt kokku tulla ja lasta südant soojendavatel viisidel veereda.

23. augustil olid Kodukolle liikmed koos juhendaja Elga-Astrid Hiobiga palutud Arturi Trahterisse, et üheskoos tähistada 20aastast lauluteed. Kohal olid ansambli vanimad liikmed: 91aastane Marta Vilokas, kes esitas veatult peast Ellen Niidu luuletuse „Ma arvasin”, Natalie Aunpuu ja Helmi Estrik.

Peolt ei puudunud praegused lauljad Meeri Metsallik, Pilvi Ideon, Rita Kaus, Dagmar Leeman, Laine Vassil-

jeva ega Rosilda Rhede.

Ansambli igakülgne toetaja on aastate jooksul olnud väsimatu kultuuritöötaja Juta Blande. Kuna viimasel ajal on Kodukolle liikmeid vähemaks jäänud, on koostööd tehtud Raikküla ansambliga Ene Kanguri juhendamisel ja loomulikult olid siis ka nemad õnnitlejate hulgas.

Ansambli tegevust tunnustas Rapla vallavalitsuse oma tänukirjaga, mille andis üle kultuurinõunik Valter Uusberg. Jätkuvat laululusti soovis maakonna rahvakultuuri spetsialist Irina Pärila.

Kui õnnitluskõned olid peetud, tänas Elga-Astrid Hiob kõiki häid inimesi, kes on pikkade aastate jooksul ansambli tegevust toetanud. Seejärel lasti kaunitel lauluviisidel kõlada.

Lasteaiatöötajate viiendad suvepäevad Toosikannul

Ene Mätas, Raplamaa alushariduskorralduse nõukogu juhataja 2006/07. õppeaastal

Pühapäeval, 26. augustil juubeldasid Raplamaa lasteaiatöötajad viiendatel suvepäevadel. Sedakorda saadi teatritegemise tähe all kokku Toosikannu puhkekeskuses Kärü vallas. Suvapäevade ettevalmistamise ja korraldamisega tegelesid Kehtna ja Kärü valla lasteaiad Katrin Velleste ning Maret Kalveti eestvedamisel.

Päev algas osavõtjate registreerimisega töötubadesse, järgnes suvepäevade avamine kutsutud külalistega. Kehtna vallavanem Kalle Toomet ja Kärü vallavanem Elari Hiis heiskasid Raplamaa lasteaiatöötajate suvepäevade lipu. Kahe vallavanema humoorikale sõnavõtule järgnesid maakonna lasteaeade tervitushüüd. Lauldi, räpiti, luuletati ning otsiti üles vanad tuttavad teistest lasteaeadeadest. Hommikukohvile järgnes lõbus teatevõistlus Helju Reitsaku juhendamisel ning üllatusi pakkuv seiklusrada ja metsaretk. Iga osaleja sai kaasa valge paberilehe ja ülesande katsetada erinevate taimedega värvimist. Näitus valminud värvipaletidest pakkus huvitavaid mõtteid õuesõppe läbiviimiseks lasteaeades. Pärastlõunal algas päeva põhiosa. Jaguneti töötubades-

Mängud murul.

KATRIN VELLESTE foto

se ning kahe tunni jooksul käis täiesti salajane tegevus. Kuulda ei olnud midagi, aga põõsaste vahel, laval ja sauna juures võis näha toimekaid töögrupe. Tehti ise ja hästi teatrit näitleja Allan Kressiga. Lavastati muinasjuttu Valter Uusbergiga ning valmistati ette tantsulisi lavastusi koos Eva Nõlvaku ja Tõnis Vaiguga. Lisaks sai õppida tantse Mariina Hanseni ja Anu Meresmaaga ning proovida kätt puidutöös Tanel Eensoo juhendamisel. Looduslikust materjalist pilide valmistamist õpetas hu-

vilistele Kätlin Lang.

Mõnetunnisele pingutusele järgnes vaba lava. Tuli ette näidata, mida õpiti. Muusikaõpetaja Kätlin Langi juhendamisel astus üles 20-liikmeline koor. Koorilaul juhatas sisse teatritegemise. Esitlusele tulid etüüdid „Neli elementi” ja „Vaikelu tiigi kaldal”, loodusrahvastele omane tantsuline liikumine tiigri püüdmisest, muinasjutuline lavastus elevant Elist ja lugu Kärbe-Kärdu sünnipäevast.

Päeva präänikuks ja üllatusseks olid Kärü vallavalitsuse meeskonna sportlik etteaste

ja Valgu rahvamaja näiteringi esitatud katkend Kitzbergi näidendist „Kosjasõit”.

Suvepäevade ametlikus lõpuosas tänati töötubade juhendajaid ja ürituse toetajaid, kellele kingiti Inglise lasteaiatöötajate juhataja Pille Mati loodusfotod koos autori luuluridadega. Suvapäevade lipp jääb ootama uut suve, mil kokkusaamist korraldavad Raikküla ja Järvakandi valla lasteasutused. Meelde jääv päev andis osalejatele jõudu uut õppeaastat alustada.

Uus regilaulik - väärt laulik igaühele

Tiiu Luht

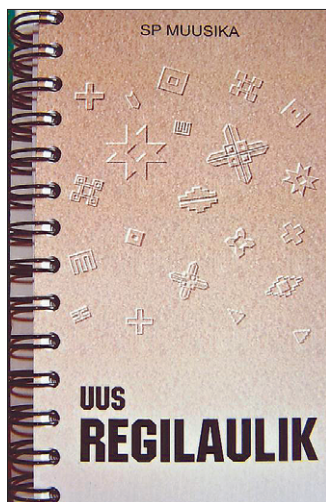
Veljo Tormisel koos Ülo Tedrega on valmis saanud „Uus regilaulik”.

Regilaule on varemgi laulikesse koondatud ja välja antud. Tundus, et nüüd on uut vaja. Helilooja Veljo Tormis põhjendas uue sünni järgmiselt.

70ndate algul, kui tekkisid ansamblid Leegajus, Leigarid, Helleero ja mõned veel, sündis regilaulu renessanss. Viljandis hakati regilaulu laulma, õpetama ja õppima – nii, kuidas osati. Seoses suure huviga regilaulu kasutada hakati seda ka uuendama ja nüüdisajastama, toodi sisse „suuri” sõnu nagu „sära”, „ühendav jõud” jms.

Tormisele kui läbi ja lõhki regilaulumehele hakkas see vastu ja 90ndate alguses äratas teatava protestitud. (Tormis on nimetanud regilaulu meie oma antiigiks ja kutsub üles mitte lõhkuma seda, mis on nii hästi säilinud.)

„Peaksime regilaulu õppima niisugusena, nagu ta meil kunagi oli. Küsimus oli ka ettekande stiilis – seda peak-

Uus regilaulik. Tiiu Luhti repro

sime hakkama taastama. Sellepärast ma kaks aastat tagasi lülitsin uuesti tegevusse, mille olin katkestanud seitsmekümnendate lõpul,” ütles helilooja Veljo Tormis.

Uus

Uut laulikut kavandama hakates pöördus helilooja oma heade kolleegide folkloristide ja regilauljate poole nõu küsima.

Vanades laulikes on enamasti rohkem igavikulised ja ajas vähe muutuvad lüüri- lised ja eepilised laulud. Aga

tuli välja, et rahvas tahab laulda ka muid laule, sellepärast peeti vajalikuks laiendada eelmiste laulikute repertuaari, lisada zanreid, mida seal ei olnud.

Näiteks töölaule, milles on tänapäevalgi midagi õpetlikku, samuti Lõuna-Eesti laule, mida vanades laulikes polnud.

Teooriast

Oluliseks peab Veljo Tormis uues laulikus teoreetilist osa. Laulud olid, aga puudus elementaarne teooria. Seepärast oli ta kindel, et eessõnasse on vaja täpsemini kirja panna regilaulu teooria ja õpetus, lisaks laulmise juhtnööre traditsioonist lähtuvalt. Sellist laulmise foneetikat ja grammatikat ei ole olnud ju kuskilt võtta.

Regilauliku mõte on juurutada regilaulmise põhiskeem ja korraldada tekste. Osa neist on seatud kirjakeelde.

„Miks me peaksime laulma murdes, mida me ise ei valda,” on Veljo Tormise seisukoht.

Uus laulik on väärt raamat igale lauluinimesele.

Tormis ja Riinimandad

Riinimandadel on pikemat aega sõprusuhted Veljo Tormisega. Lauljad on õppinud ja esitanud tema kavu, tabanud regilaulu rituaalsust, kaheksasilbiline värsirida ja paralleelism võib nende suus kõlalda teinekord lummusena.

Tänavuse Viljandi folgi avapeo täht oli Riinimanda koor

koos Veljo Tormisega, kes oli lõpuloos eeslauljaks. Korraldajad kiitsid esinemise seinniste avapidude parimaks.

„Mulle meeldib kõik, mida nad teevad,” ütles ka Tormis ise lauljate kohta.

Kooril on ees Itaalia-reis. Helilooja lubas tulla Raplasse lauljaid veel kord „läbi katsuma” – suulise pärimuse

seisukohalt, nagu ta ütles. Tuligi. Ühel õhtul istusid poisid-tüdrukud ühisgümnaasiumi aulas kaarekujuliselt reas, keskel helilooja ja oma dirigent Urve Uusberg. Korra ti rõhuasetusi, viisi seotust jpm, jäeti meelde külalise näpunäiteid. Oli teiselt rõõmsameelne olemine.

Veljo Tormis ja Riinimanda Viljandi Folgil enne esinemist.

TIIU LUHTI foto